

**Аналіз регуляторного впливу
проекту постанови Правління Національного банку України “Про
затвердження Положення про реорганізацію та ліквідацію кредитної спілки
за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки”**

I. Визначення проблеми, яку передбачається розв’язати шляхом державного регулювання

Національний банк України (далі – Національний банк) відповідно до пункту 81 статті 7 розділу I Закону України “Про Національний банк України” наділений повноваженнями здійснювати державне регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі на ринках небанківських фінансових послуг у межах, визначених Законом України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” та іншими законами України.

Закон України від 14 липня 2023 року № 3254-IX “Про кредитні спілки” (далі – Закон про кредитні спілки), що набрав чинності 03 вересня 2023 року, зокрема, встановлює, що вихід кредитної спілки з ринку (далі – вихід з ринку) – це припинення здійснення кредитною спілкою діяльності кредитної спілки у зв’язку з припиненням кредитної спілки як юридичної особи.

Вихід з ринку кредитної спілки може здійснюватися за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки (добровільний вихід з ринку) шляхом реорганізації кредитної спілки або ліквідації кредитної спілки.

Закон про кредитні спілки визначає, що добровільний вихід з ринку можливий, якщо кредитна спілка отримала від Національного банку попередній дозвіл на вихід з ринку та якщо після прийняття загальними зборами кредитної спілки рішення про реорганізацію або ліквідацію кредитної спілки остання отримала дозвіл Національного банку на вихід з ринку та затвердження Національним банком плану виходу з ринку.

Для отримання попереднього дозволу на реорганізацію або ліквідацію кредитна спілка відповідно до вимог, у порядку та за формою, що встановлені нормативно-правовим актом Національного банку, подає до Національного банку заяву про надання їй попереднього дозволу на реорганізацію або ліквідацію кредитної спілки та документи, що містять інформацію, визначену в частині восьмій статті 56 та частині п’ятій статті 57 Закону про кредитні спілки, а також у нормативно-правових актах Національного банку.

Також Національний банк приймає рішення про надання дозволу на реорганізацію або ліквідацію кредитної спілки та затвердження плану реорганізації або ліквідації кредитної спілки, визначає перелік документів для отримання такого дозволу відповідно до нормативно-правових актів Національного банку.

Національний банк відповідно до Закону про кредитні спілки має право погодити зміни до плану реорганізації або плану ліквідації кредитної спілки, якщо вважатиме підстави, наведені кредитною спілкою, достатньо обґрунтованими. Строки та порядок погодження змін до плану реорганізації або

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/33-0008/136286

від 16.11.2023 21:17

плану ліквідації кредитної спілки визначаються нормативно-правовим актом Національного банку.

Відповідного регулювання немає в нормах чинних нормативно-правових актів. Проблема того, що подібних норм немає в чинних нормативно-правових актах, не може вирішуватися за допомогою ринкових механізмів, оскільки вони стосуються реалізації повноважень Національного банку, визначених Законом про кредитні спілки.

Отже, є потреба у врегулюванні зазначених питань та затвердженні відповідного нормативно-правового акта Національного банку.

II. Визначення цілей державного регулювання

Цілями державного регулювання, що безпосередньо пов'язані з розв'язанням зазначених проблем, є реалізація повноважень Національного банку, визначених Законом про кредитні спілки, а саме: встановлення умов, порядку та вимог до реорганізації та ліквідації кредитної спілки за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки, забезпечення захисту членів кредитної спілки під час здійснення її реорганізації чи ліквідації.

III. Визначення та оцінка всіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей, наведення аргументів щодо переваг обраного способу

Альтернативним способом досягнення зазначених цілей може бути залишення наявного стану законодавства, що регулює питання реорганізації та ліквідації кредитної спілки за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Однак діюче законодавство в цій сфері не передбачає отримання попереднього дозволу та дозволу на реорганізацію або ліквідацію кредитної спілки, затвердження плану реорганізації або ліквідації кредитної спілки. Також немає інструментів для здійснення контролю за додержанням кредитною спілкою вимог законодавства, що регулює діяльність кредитних спілок під час процесу їх реорганізації або ліквідації. Така ситуація може призвести до порушення прав кредиторів кредитної спілки, яка реорганізується або ліквідується, та до втрати ними своїх коштів.

Іншим способом досягнення встановлених цілей є прийняття запропонованого проєкту постанови Правління Національного банку України "Про затвердження Положення про реорганізацію та ліквідацію кредитної спілки за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки" (далі – проєкт постанови), перевагами якого є якнайшвидше врегулювання норм, які встановлюють умови, порядок та вимоги до реорганізації та ліквідації кредитної спілки за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки. Недоліками такого способу є необхідність отримання двох дозволів від Національного банку (попереднього дозволу та дозволу і затвердження плану на реорганізацію або ліквідацію

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/136286

від 16.11.2023 21:17

кредитної спілки), що збільшує час проведення процесу реорганізації або ліквідації кредитної спілки.

Тому Національний банк з урахуванням положень Закону про кредитні спілки обрав варіант прийняття запропонованого проєкту регуляторного акта як найкращий спосіб досягнення зазначених цілей.

IV. Опис механізму, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми, і відповідні заходи

Проєктом постанови встановлюються:

вимоги до припинення кредитної спілки шляхом добровільного виходу з ринку з урахуванням особливостей реорганізації та ліквідації кредитної спілки, визначених Законом про кредитні спілки;

вимоги до переліку документів та заяви про надання попереднього дозволу на реорганізацію кредитної спілки;

вимоги до інформації, яка зазначається в обґрунтуванні щодо реорганізації або ліквідації кредитної спілки;

вимоги до переліку документів та заяви про надання попереднього дозволу на ліквідацію кредитної спілки;

порядок отримання потрібних дозвільних документів Національного банку для проведення реорганізації та ліквідації кредитної спілки за рішенням загальних зборів;

порядок анулювання ліцензії та виключення з Державного реєстру фінансових установ кредитної спілки, яка реорганізовується або ліквідується за рішенням загальних зборів;

порядок здійснення Національним банком України контролю за додержанням кредитною спілкою вимог законодавства, що регулює діяльність кредитних спілок, та проєкту постанови під час її реорганізації, ліквідації за рішенням загальних зборів.

V. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта

Вимоги регуляторного акта обов'язкові для виконання усіма кредитними спілками, які мають намір припинити діяльність за рішенням загальних зборів шляхом реорганізації або ліквідації. Ризик як негативного, так і позитивного впливу зовнішніх чинників на дію цього регуляторного акта потенційно зумовлюється головним чином змінами в законодавчих актах України, що може призвести до потреби внесення змін до цього регуляторного акта.

Упровадження вимог такого регуляторного акта не потребує додаткових витрат Національного банку, оскільки здійснюється в межах його повноважень.

Для кредитних спілок, які мають намір припинити діяльність за рішенням загальних зборів шляхом реорганізації або ліквідації, у разі впровадження цього регуляторного акта можливі додаткові витрати для забезпечення його виконання.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/33-0008/136286

від 16.11.2023 21:17

Здійснення державного контролю та нагляду за додержанням вимог цього регуляторного акта відбуватиметься в межах здійснення Національним банком наглядової діяльності на ринку кредитних спілок.

VI. Визначення очікуваних результатів прийняття акта

Основними позитивними наслідками прийняття проекту постанови є:

- 1) врегулювання порядку реорганізації та ліквідації кредитної спілки за рішенням загальних зборів із урахуванням особливостей, визначених Законом про кредитні спілки;
- 2) встановлення вимог до переліку документів та заяви про надання попереднього дозволу на реорганізацію або ліквідацію кредитної спілки;
- 3) встановлення вимог до інформації, яка зазначається в обґрунтуванні щодо реорганізації або ліквідації кредитної спілки;
- 4) встановлення порядку отримання потрібних дозвільних документів Національного банку для проведення реорганізації та ліквідації кредитної спілки за рішенням загальних зборів;
- 5) врегулювання порядку анулювання ліцензії та виключення кредитної спілки, яка реорганізовується або ліквідується за рішенням загальних зборів, із Реєстру кредитних спілок.

Відповідно негативними наслідками буде неможливість завершити процедуру добровільного виходу з ринку або не буде кредитних спілок, які прийняли рішення припинити свою діяльність за рішенням загальних зборів.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії акта

Положення акта набиратимуть чинності із 01 січня 2024 року (із дня введення в дію Закону про кредитні спілки).

Строк дії акта не обмежений у часі.

VIII. Визначення показників результативності акта

Показниками результативності регуляторного акта є:

- 1) кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта.

Регуляторний акт поширюватиметься на кредитні спілки України, загальна кількість яких станом на 01 жовтня 2023 року становить 143 кредитних спілки;

- 2) розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Як зазначалося вище, у разі впровадження цього регуляторного акта можливі додаткові витрати для забезпечення його виконання кредитними спілками, які вирішили припинити свою діяльність за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Витрати коштів і часу фізичних осіб, пов'язані з виконанням вимог акта, не передбачаються;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/136286

від 16.11.2023 21:17

3) кількість кредитних спілок, які вирішили припинити свою діяльність шляхом реорганізації або ліквідації за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Висновок щодо цього показника можна буде зробити за результатами застосування норм регуляторного акта на практиці.

ІХ. Визначення заходів, з допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності акта

Відповідно до статей 3, 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” Національний банк проводить базові, повторні та періодичні відстеження результативності власних регуляторних актів з урахуванням Методики відстеження результативності регуляторного акта Національного банку, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 14 квітня 2004 року № 471.

Відстеження результативності регуляторного акта проводитиметься з використанням статистичних даних щодо кількості звернень кредитних спілок до Національного банку з заявами на отримання попереднього дозволу на реорганізацію або ліквідацію кредитної спілки за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки. Цільові групи осіб для опитування чи наукові установи не залучатимуться для проведення відстеження результативності цього регуляторного акта.

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься протягом року з дня набрання чинності цим актом відповідно до частини п’ятої статті 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”, оскільки для відстеження результативності використовуватимуться статистичні дані, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження проводитиметься не пізніше двох років із дня набрання чинності регуляторним актом.

Періодичне відстеження результативності – один раз на кожні три роки з дня закінчення заходів із повторного відстеження результативності цього регуляторного акта.

Інформування суб’єктів господарювання щодо основних положень регуляторного акта здійснюватиметься шляхом його оприлюднення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

Голова Національного банку України

Андрій ПИШНИЙ

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/136286

від 16.11.2023 21:17